

Nro 2.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Böjtmás Havának 22-dik napján
1793. esztendőben.*

*A' Hollándiai Rendeknek Dümourier Frantzia Ge-
nerál tsábitó levelére adott feleletek.*

Igen könnyü a' tudatlan kösége, édes beszé-
dek, 's arany hegyeknek igiretei által el tsábi-
tani. Jól tudta ezt *Dümourier* Generál, 's azért
küldötte a' Batavusok közzé fellyebb pag. 8. feq.
le irt hazugsággal és káromlással tellyes leve-
lét. — Ennek meg tzáfolására, 's a' népnek le-
tsendesítésére, kötelelségeknék lenni esmerték a'
nemzetnek képét viselő Hollándiai fő Rendek *Dü-
mourier* motskos levelét meg tzáfolni, és az egész
világ szemei eleibe terjeszteni, hogy az abban elő-
számlált okok tsupán hazug költemények legye-
nek. Nem szükség ezt a' Hollánd. Rendek által

közönségesé tétetett manifestumot, itten ízórúl
 szóra le írni, elegendő leszen a' Hollándiai Hely-
 tartó ellen mondott vádokat, és hazugságokat
 meg táfolni. „ Miként ronhatta volna meg,
 „ *úgy mondnak*, az Orániai Hertzeg 1782. élt. a'
 „ Frantzia Országgal kötött szövetséget, holott
 „ az még 1785. élt. ment végbe? Ki hitte vala-
 „ ha, avagy ki állatta, hogy ő a' mi kárunkal
 „ bóldogította volna az Anglus nemzetnek keres-
 „ kedését, holott ez a' tárgy tellyeséggel nem
 „ tartozik az ő köteletségére, egy olly tágas me-
 „ ző a' kereskedés, melly mind a' két szorosán
 „ öfzve szövetkezett nemzet industriájának, avagy
 „ szorgalmatosságának elegendő helyet enged. Ki-
 „ tsoda közöttünk, a' ki valaha tsak beszélni is
 „ hallotta volna a' *Jó reménység tengerre fekvő ma-
 „ gas hegyének*, és *Ceylon* szigetének az Anglu-
 „ soknak lett által engedtetésekről? — — A'
Dümourier tsábitó levelében bé iktatott despotis-
 musról és kégyetlen uralkodásról, a' Frantzia
 nemzetnek mostani szabadságáról, és barátság-
 gáról illyetén meg jegyzéseket tesznek a' Hollán-
 diai Rendek: „ A' kik Frantzia Országban mos-
 „ tan a' kórmányt tartják, és a' kik magokat
 „ köteleseknek lenni esmérik egész nemzeteknek
 „ szerentséjéről, és bóldogságokról gondot visel-
 „ ni, világosan meg mutatták, miben állyon más
 „ nemzetek iránt való barátságok, és mit értse-
 „ nek a' kégyetlen uralkodáson és erőszakon. Az
 „ által mutatták meg más nemzetekhez való ba-
 „ rátságokat, hogy az égyenetlenségnek, viszsa-
 „ vonásoknak és gyűlölségnek magvát közöttök
 „ ki szórják, és az által régi szentséges jussaiktól
 „ erőszakosan meg fosztyák. — — A' baráts-
 „ tság és szabadság szine alatt közöttök ki ofz-
 „ togattatott ajándékjok azon feslettségben és is-
 „ ten tagadásban áll, mellyel önnön magok is
 „ kérkednek, és az ezekből folyó rendeletlenség-
 „ ben, gyilkosságban, nyomorúságban és éhség-
 „ ben. — Minden polgári és egyházi törvények-
 „ re, rendelésekre, mellyek mind ekkorig bets-
 „ ben tartattak az emberi nemzet között, mint

„ Ollyatén dolgok mellyek nélkül semmi emberi
 „ társaság fel nem állhatna, szolgaságnak, és ké-
 „ gyetlen uralkodásnak bélyegét ütnek. — —
 „ És hogyha egyéb indító okok nem volna is a'
 „ Batavusoknak kedves hazájoknak a' Frantziák
 „ ellen való védelmezésére, elegendő lehetne az
 „ Austriai Belgyiom lakosainak példájok, a' kik
 „ ugyan ezen Generált, a' ki magát szabadító-
 „ joknak lenni nevezi, és ugyan azon kórmánya
 „ alatt lévő Frantziákat magokhoz hívták, 's bé-
 „ vezették, de a' kik keserű gyümöltseit veszik
 „ esztelenségeknék. — Az az isteni gondviselés,
 „ a' melly ezen közönséges társaságot sok rend-
 „ beli nagy veszedelmeitől meg mentette, ójjon
 „ bennünket az illyetén szabadítóktól és bará-
 „ toktól. „

Hágából Böjt elő havának 26-ik napján.

Mindenfelől nagy hadi készülétek tétettetnek a' szövetséges Belgyiomban a' Frantziák ellen. A' Hollándiai és Trajectumi Rendek, minden napon közönséges órákat rendeltének a' templomokba való menetelre és imádkozásra. Az elsőnek, u. m. Hollándiának előjárói arra határozták magokat a' lakosoknak meg nyugtatására, hogy csak addig fogják földjeiket víz által bé borittatni, a' meddig elegendőnek lenni itilik erőiségeiknek ellenségeik ellen való védelmezésére. Sőt tellyes reménységet nyújtottak nékiek, hogy az ilyen mesterséges árvizek által okoztatandó károkat a' közönséges kaszszából fogják meg jutalmaztatni, csak hogy ők is tsendeféleg visellyék magokat, és sem szóval, sem írásaik által meg ne háborítsák a' belső békeiséget.

Páris Böjtmás havának 3-ik napján.

A' melly napon tudtára adta a' hadi dolgokat folytató Minister a' Nemzeti Conventnek a' Frantzia seregeknek a' Rajna mellett lett megverettetések, és *Miranda* Generálnak Mastroicht

alol lett el üzetetését, ugyan azon napon azt végezte ez a' meg bódúlt fejü emberekből álló gyülekezet, hogy Holláudiában a' helytartói méltóság, és a' Hágai igazgató Rend el töröltessenek, és hogy mind az Orániai Hertzegnek, mind az ő részén lévőknek jószágaik *sequestrum*, az az, köz bíró keze alá vettessenek. Ennél esztelenebb végzést gondolni sem lehet. — Éppen olyan, mintha egy nagy hegyi tolvaj akkor tenne rendeléseket valamelly gazdag uraság házának feltörésére, midőn térdig való bilintsbe verettetve vitettetik a' tömlötz fenekére. A' miképen a' Nemzeti Contventnek ezen, 's több ehez hasonló tselekedeteiből lehet sajditani, ők tellyes reménységeket a' Belgiomi Pátriotákban helyhezttették, a' kik, még most is gerjedezvén benne a' Helytartó Fejedelem ellen való gyűlölségnek szikrája, az ellenséggel titkon tzimborálnak, 's félő hogy mind önnön magokra, mind hazájokra örökös veszedelmet ne vonnyanak.

Bernából Bőjt elő havának 25-ik napján.

Igen kevesen múlt el, hogy Helvétziát is el nem borította a' háborúnak emészto lángja. Most már bizonyos dolog, hogy a' Bernai igazgató Tanáts, hofszas tanátskozása után bé vette a' Tigurumi fő igazgató Széknek végezését, és alkuba botsátkozott *Barthelemy* Frantzia követtel. *Berna* példáját követték *Basel*, *Schafhausen*, *Apenzell* Cantonok, *S. Gallen*, *Biel*, és *Mühlhausen* városak is. Kétség kívül a' több Cantonok és frigyos helységek is nem fognak a' békelességnek további fenn tartásától idegenkedni. A' Helvétziai köz-társaságnak semmi bérben fogadott állandó hadi serege nintsen. Ha a' szükség, és környül állások kívánnyák, minden lakos katonára, 's köteles fegyvert fogni. Minden férfiú tartozik 16. esztendős korában magát az Előjárók előtt bé mutatni, a' midőn a' Canton könyvében bé irattatván, meg esküszik a' közönséges társaság hivségére. Magának kell fegyvert és köntöst

szerezni, zsóldja sints egyébkor, hanem háborúnak idején. A' fegyvert fogható lakosok minden elzúzóban egyfzer meg vizsgáltnak. Azon kívül tartoznak magokat a' fegyverben gyakorta gyakorlani. A' midön vagy közönséges lárma esik, vagy háború kezdődik, nagy tüzek rakattatnak az Alpes hegyein, mellyeknek szemlélésére minden egészséges Helvetus tartozik egy fertály óra alatt fegyveresen Előjárójánál meg jelenni, mellynek az a' hazna vagyon, hogy rövid idő alatt nagy számú hadi sereg gyűlhet öfzve, és akármelly ellenségnek is ellene álhat. Semmi erőiségeik és váraik nintsenek a' Helvetusoknak, nintsen is azokra szükségek, elegendők e' végre az öket környül vévő, 's tartományaikban fekvő roppant magas hegyek.

Frankfurtumból Böjtmás havának 8-ik napján.

Most tapasztallyák Moguntzia városának lakosai, minémü gyümölsöket teremjen a' közöttök fel állitatott Frantzia szabadságnak fája. A' kik baráttyaiknak, a' despotismus alól fel szabadítójoknak lenni mondották magokat, azok legnagyobb ellenségeik, azok vetették öket leg súlyosabb iga alá. Avval meg nem elégedtek, hogy törvényes Uroknak, a' választó Fejedelemnek minden hátra maradott kintsét el ragadták, gabonás tárházait 's bortartó pintzéit ki üritették, lakó palotáját minden ékéségeitől meg fosztották, az isten tiszteletére rendeltetett szent helyeket meg ündokitották, a' lakosoknak véres verejtékkal keresett vagyonaikat erőszakosan el vették, szüz leányokat meg szeplösítették, feleségeiket hűség telenségbe ejtették; hanem imé mindnyájokat hit szegésre akarják kényszeríteni. Minap illyetén végzése hirdettetett ki közöttök a' Párisi Nemzeti Gyűlésnek, hogy valaki közülök a' Frantzia Köz társaságnak hűségére nem esküdéndik, minden jószágát el vesztvén, üzettelsen ki hazájából. Sokan telyesítették törvénytelen kívánságát, sokan kéfzebbek vóltak lakó helyeiket 's örökségeiket

oda hagyni, mint hitzegőkké lenni. Ahozképest újabb parantsolattya érkezett hozzájuk a' Párisi N. Conventnek, melly szerént, valaki a' Frantzia polgári hitet le nem tevéndi súlyos tábori munkára büntetelsen. Ez a' szesentsétlenség érdeklette többek között Moguntzia városa rendes Orvosát Doct. *Thileniust*, és egy ifjú Túdóst *Claust*, a' kik által vitettetvén az Elfeldi szigetben, a' Prussiai seregeknek szüntelen való tüzelései között a' több paraszttal egyetemben sántz ásásra kiztettettek. Minekutánna ki nem álhatták volna a' Frantziák a' réájok rohanó Prussiai ágyú golyóbisoknak melegségét, Hejdesheimba vitték által a' szerentsétleneket, holott az egész éjel egy motskos tömlötzben zárván, következő napon Bodenheimba tették őket által. Az illyetén tábori sántzoknak ásásában sok szegény paraszttal el hullatták immár fogaiikat. Sok Moguntziai szerzetes Rendeknek ingó bingó jószágait kótya vetyére hányták a' ragadozó a' Frantziák, klastromaikat pedig el petsételték. Hasonló módon bántanak Spirával és Vormátziával. Egyébb aránt rettentő hadi készülleteket tesznek Moguntziánál, éjjel nappal dolgoztatnak az erősségeken, sok battériákat és sántzokat készítettek a' Rajna vize partyán, hogy azok által az egyesült Austriai és Prussiai seregeket meg akadályoztathassák az azon való által menetelben.

Moguntziából Böjmás havának 3-ik napján.

Tegnap iktatták bé itten a' Frantzia N. Convent biztosai, a' nép által önként választott Előjárókat. A' múlt keddi gyűlésben 300. lakosnál több meg nem jelent, azóltától fogva számosan le tették a' Frantzia polgári hitet. — A' Párisi Conventnek biztosai különös kégyelemből ma estelig halasztották a' hit le tételt, a' kik addig nem engedelmeskednek, úgy bánnak velek mint hadban fogott rabokkal. — Múlt hólnapnak 28 ik napján le tették a' Grünstadti polgárok a' kivánt esküvést is, minekutánna árestomba vetették volna a' Fr. biztosok azoknak törvényes urai-

kat a' két Lejmingi Grófot. A' Falkensteini Grófságnak lakosai ugyan azt miveltek hofzizas ellentállások után. Egy Vormátziai *Bruch* nevezetű tanátsos úr és *Farkas* Zsidó egy szomszéd szigetbe vitettek által, holott fát vágni kéntelenitetnek. — — Ezen említett, és ehez hasonló példák elegendőképen bizonyittyák, melly kegyelmesen bánnyanak a' szabadtságnak kelletlen apostolái azoknak a' szerentsétlen tartományoknak és városoknak lakosaival, a' mellyeket a' gonosz és álhatatlan szerentse kezekbe ejtett. Szép szabadtság, szép barátság! tartsák magoknak, tsak a' vágyódik azokra, a' kinek az esze el veszett, és a' ki magát a' bolondok tornyába való zárattásra érdemelsé tette.

Moguntziából Böjt elő havának 25-ik napján.

Égyik nyomorúság a' másikat éri Moguntziának lakosain. A' Párisi N. Gyűlésnek múlt Decemberben hozott végezése szerént, mindnyájan a' Frantzia polgári esküvésnek le tételére kényszeritetnek, mellyet közönségelsé is tétetett közöttök Generál *Custine*. Annak el távoztatására egy esedező levelet nyújtottak bé a' nállok lévő frantzia fő igazgatónak *Wimpfen* Generálnak, mellyben eleibe terjesztették, hogy az arra való kényszeritetések ellenkezne a' velek tett Capitulációval avagy égyezéssel. Érezvén az említett Generál törvényes kéréseiknek igazságát, egy Párisban küldettendő kurir által akarta e' dolgot a' N. Gyűlésnek jelenteni, 's végső parantsolatot kérni. De épen mikor útnak akart vólna a' sebes posta eredni, akkor érkezének hozzája a' N. Gyűlésnek követei olly meg határozással, hogy Moguntziának lakosai minden ki fogás nélkül tartozzanak a' polgári hitet le tenni, és a' nemesek minden előbbi privilégiumaikról és nemesi rangokról, magok kéz írásaik által le mondani, másként úgy fognak velek bánni, mint a' Frantzia Köztársaságnak (*ho ho! quando coeli?*) ellenségeivel. Még is mindazáltal, sem a' városnak Előjárói, sem a' Papság, sem a' kereskedők, nem tellyesitettek a' frantzia polgári hitnek le tételével tör-

vénytelen kívánságaikat, de ugyan lakolnak is érette. A' kik a' Káptalannak tagjai közzül nékiek nem engedelmeskedtek, tsúfosan ki üzettettek a' városból. Hasonlóképen bántanak az Előjárókkal, kiknek szemeiket bé kötven, dél előtt 10. órakor 27 lovas katona és egy trombitás által kísértették a' város határaihoz, 's az ottan vigyázó Prusiai katonákat igazgató tisztnek adatták által, a' kik azokat illendő betsülettel és szeretettel fogadták. Ezek a' közönséges hivatalyaikban meg öszült férfiak, minden idejekre és rangokra való tekintet nélkül gyalog menni kényszerítettek. Sok éhel holt, rongyos, bérben fogadott alávaló emberek kisírvén őket, gyalázatos szókkal illették, és gyakorta ama Párisból származott gyilkos éneket kiáltották utánnok: *A la lanterne avec ces pretres, avec ces Aristocrates*, az az, a' lámpás fára ezeket a' papokat és aristocrátákat. (d.)

Hadi környül állások és történetek.

Portugallia.

A' Portugalliai koronának örököse, a' közönségesen úgy neveztetett Brasiliai Fejedelem, a' ki édes anyjának a' királynénak egy-néhány esztendőktől fova tartó nyavalyája miatt kezére vette az Országnek kormányát, szükségesnek itilte, a' jelenvaló környül állások között, argusi szemekkel vigyázni, 's készületben tar-

---

(d.) *A' Frantzia Revolutió tüzének ki ütése után, a' dühösködő Párisi kötség az úttzákon álló lámpás fákra akasztotta fel azokat, a' kik vele egy értelemben nem vóltak, avagy a' kiket a' király és fő nemesség baráttyainak lenni gondolt. Mikor az illy szerentsétlèn embereket elő találták az úttzákon, leg ottan ezt a' gyilkos éneket fúvták: a la laterne avec ces Aristocrates.*

tani hadi seregeit. Erre való nézve 9. linea hajókat, 6. fregattákat, és egynéhány kisebb rangú hadakozó hajókat parantsolt készíttetni, a' *Tagus* folyó vizének Lisbonánál lévő öble mellett battériákat vettetni, és az Országnek minden ki kötő helyeit meg erősíteni, 's ágyukkal meg rakni. Mind a' hajó, mind más hadi seregek öregbitetnek, és menő félben tartattatnak. Az anya városnak Lisbonának erősítésére néhány regementek húzatattak *Alentejó* tartományából, mellyek által 12 gyalog és 6. lovas regementre szaporodik e' városnak őrizete. (e.)

Spanyól Ország.

Madridból érkezett levelek szerént, a' Spanyol király is arra határozta meg magát, hogy a' frigyos fejedelmekkel egyetemben hathatósan munkálódjon a' Frantzia nemzet törvénytelenégeinek meg zabolázására. E' végre kemény tábori készületeket tétet, mind a' szárazon, mind a' vizen. A' szárazon lévő hadi seregek lassan lassan az ország határai felé nyomúlnak, a' Feroli, Corunai, és Cadixi ki kötő helyekben pedig nagy sietséggel 21 linea hajók készíttetnek (f.). Közön-

---

(e.) *Kettős hadi ereje vagyon Portugalliának, u. m. a' Szárazon és a' Vizen. Az elsőbbit 30000 före szaporította 1766. esztendőben Gróf Lippe, azolta ismét szaporodott, és most 38. gyalog, és 12. lovas regementekből áll. Egy gyalog regementben 821, egy lovas regementben pedig 400. ember vagyon. És így 31198 gyalog, és 4800 lovas katonája, mind öszve 35998. embere vagyon Portugalliának Hajó Serege 11. linea hajókra, 4 — 6. Fregattákra, és néhány alsóbb rangú hadakozó hajókra megyen.*

(f.) *Spanyol Orzágnak hadi ereje, mind a' szárazon, mind a' vizen igen nagy. Szárazon lévő hadi ereje, a' leg újabb tudósítások szerént 44.*

ségesen igaznak lenni mondatik, hogy a' Madritti és Londoni udvarok szoros szövetséget fognak egymással kötni. A' Spanyol Ország Papság minden jövedelmeinek négyed részét ajánlotta a' Fran-

remegementekből, minden regiment két batalionból, 's minden batalion 684. főből áll; — 35 regiment született Spanyolokból, kettő Olaszokból, három Flamenderekből avagy Vallonokból, négy pedig Helvétusokból vagy formálva. 60544 főből áll a' Spanyol gyalogsereg. Lo-És így vas serege 22 regementre vagy fel osztatva, mellyek között 8 dragonyos regiment található. Minden lovas regiment 8. Escadronból áll, és minden Escadron 150 emberből, és így mind öszve 26400 főből. — A' Spanyol pattantyus sereg egy regementre vagy szorittatva, a' melly 5 batalionból áll. Ezekon kívül vagynak az Ország bátorságára vigyázó paraszt katonák, a' kik 42 regementre, 's minden regement 1 batallionra, 's minden batallion 720 főre vagy fel osztattatva. És így 39240 emberből áll ez a' paraszt katonaság. Ezekon kívül vagynak Amerikai hadi seregei, mellyek 36 bataliont formálnak. És így öszve számlálván Spanyol Orzágnak Europai szárazon lévő hadi erejét, vagyon

1. Gyalog katonája	—	—	60544.
2. Lovas katonája	—	—	26400.
3. Pattantyús serege	—	—	3420.
4. Parasztkatonája	—	—	39240.

Mind öszve — — 129604.

Tengeri hadi ereje is igen sokra megyen Spanyol Orzágnak. Az 1786. esztendőbeli számlálás szerént vólt:

tziák ellen indittatandó hadakozásnak folytatására. (g.)

Londonból Böjtmás havának első napján.

A' Londoni pénz-váltók és kalmárok gyűlést tartván magok között, azt végezték, hogy a' melly hajós tisztek és katonák magokat a' Frantziák ellen inditatott háborúban példásan viseléndik, nemcsak illendőképen meg fogják azoknak hazájokhoz való hiveségeket és virtusaikat jutalmaztatni; hanem ennekfelette, ha a' hadban történne halálok, özvegyeikről és árváikról is gondot viselni. Abban a' szempillantásban, mellyben ez a' tárgy végeztetett, mindgyárt 3000. font Sterlinget (egy font Sterling 8. Rh. forintot és 30. xr. tészen) ígirték a' jelen-

1. Linea hajója	—	—	—	67.
2. Fregattája	—	—	—	44.
3. Más alsóbb rangú hajói			—	169.
			Mind öfzve	— 280.

A' hadakozó hajókon szolgáló katonáknak

1. Száma megyen — 61110 emberre.
2. — — — 2595 pattantyústra.

(g.) Egész Spanyol Ország R. Catholicus keresztényekből áll. — — A' fő rendü pap-ság igen hatalmas és gazdag, 16 Érsekség és 48 püspökség vagyon Spanyol Országban a' déli Amériikai Spanyol tartományokban lévőket ide nem számlálván, holott 6. Érsekségek és 28. Püspökségek vagynak. Az 1764. éfztendei számlálás szerént, 2052 szerzetes klastromok, 's azokban 67777 szerzetesek; 1028 Apátza klastromok, 's azokban 34651 apátzák találtattak; egy szóval 250000

lévők. Hasonló hazafiúi buzgóságot mutattanak egynéhány Angliai városok. — *Manchesterben Lancastriának* népes városában egy társaság állott össze a' *Matrósoknak*, az az, hadakozó hajókon szolgáló hajós legényeknek fel buzditásokra, és 500 közülök, a' kik magokat elsőben jelenteni fogják, a' királyi szokott meg jutalmaztatáson kívül, három *Gvinét* (egy Gviné tészen 1. font Sterlinget és 4 krajtzárt.) elő pénzt igirt. Egy *Ellis* nevezetű *Hybernus*, a' ki *Dümourier* kormánya alatt szolgált, egy Frantziával együtt meg fogattatván kérdőre vétetett, 's mind kettő ki üzetetett az Országból. Egynéhány gyanus Frantzia familiák kénytelenitettek Londonból ki takarodni. Egy zenebonáskodó társaság állott fel *Hyberniában*, a' melly *Dungannon Conventiónak* nevezi magát, és kiváltképen való módon a' Parlamentom meg jobbitását sürgeti. — Vége hofszá nints a' Frantzia és Anglia ország között fekvő tengeren úszkáló kapzsi hajóknak. — *Martinique* és *Gvadelupe* Afrikai szigetek' biztosainak ajánlásait el fogadta a' Ministerium, és mind a' kettőt az Anglusok birtoka és óltalma alá vette (*h.*).

főre ment a' világi és szerzetes papoknak száma. Mennyire mennyen ezeknek jövedelmek, meg nem merem határozni, nem is tudom, kétség kívül temérdek summára. Az említett Érsekségeknek és püspökségeknek jövedelmeik 1,363,000 aranyra betsültetnek. És így tsak ezeknek önkennyén való adományok is 340750 aranyra, az az, 1,533,375 forintokra megyen. Könnyen lehet a' világi papság, és birtokos szerzetes rendektől adattandó ajándékot három 's négy annyira számolni.

(*h.*) *Martinique* egy leg nevezetesebb és népesebb szigete Amérikáknak, az úgy nevezetett

Bétsben.

Pforzheim La Tour Regementyebeli Obersternek *Aldenhovennél* történt halálát, kiről újság leveleimnek első árkusában pag. 11. emlékezetet tettem, ekként festik le némelly ide érkezett magános levelek. Az a' vitéz tizt, a' ki, mig a' tsata tartott, nem tsak kórmányozó hivatallyát tökéletesen bé tellyesítette, hanem e' mellett köntöse újjaiból ki ízabaditatott és fel gyürt inges kézzel aprította az ellenséget, ennek meggyőzöttetése, 's el üzettetése után, meg esvén szíve a' tsata piatzon vérekben fetrengő frantziákon, ekként szóllította meg katonáit: „Vitéz barátim! „ ti is emberek vagytok, mint mások, és titeket is „ hasonló ízerentsétlenség érdekelhet, mint ezeket a' vérnek mezején fetrengő bóldogtalan embereket. Ahozképest né úgy tekintetek immár ő reájok, mint ellenségeitekre, hanem mint könyörületességre méltó ember társaitokra. Szedjétek fel őket véreikből, kötözzétek bé sebeiket, és enyhítsétek a' fájdalom miatt szomjúhozó ajakaikat 's. a. t. Azomban egy vérében fetrengő Frantzia, reszkető kezeivel fel emelt fegyverét, a' rajta könyörülni akaró Heros

---

Barlovento szigetek közül, mellyet 1635 esztendőben foglaltanak el a' Frantziák, 45 melföld a' kerülete, holott dohány, nádméz, indigó, tzimmethéj, füge, kaffé 's. a. t. bővéggel terem. — *Gvadelupe* is ottan fekvő sziget, mint egy 30. tengeri melföldnyire az elsőbtől, minden Frantziák birtokában lévő szigetek között leg szebb, 's leg termékenyebb, holott nádméz, pamok, indigó, jó féle dohány és riskása nagy bővéggel találtatik E' nevezett két sziget el hajolván múlt esztendőben a' pártos Frantziáktól, követeket küldötenek Londonban, 's magokat az Anglus nemzet birtoka és védelmezése alá ajánlották.

ellen el sütötte, 's lováról le lötte. Melly történeten keményen meg búsúlván *La Tour* regementyének dragonyosai, a' sebes Frantziákat szekekre hányták, 's tüzet vetvén alájok boszúságokban fél elevenen meg égették. — Sok illy szomorú történeteket lehet a' hadakozásokban szemlélni.

Leg közelebb, u. m. e' mostan folyó hólnapnak 16-ik napján ide érkezett Staféta által illyetén jelentést tett felséges Urunknál *Koburg* Feldmarsal, hogy Mártiusnak 8-ik napján értésére esvén Feldmarsal Lieutenánt Printz Würtembergnek Lüttichben, hogy *Huy* városában, 9000 Frantziák telepedtenek vólna le; (i.) a' vadász katonák közül 2, a' Szerviai szabad sereg közül 2, a' Toscánai N. Hertzeg gyalog regemenyéből 2 compániát, és 2 Escadron *La Tour* dragonyosokat küldött ellenek *Dávidovits* Generál Májor kórmányozása alatt, a' ki a' rozsz út miatt nem előbb, mint más nap hét órakor érkezett oda. Az ellenségnek nagyobb része a' város piatzára állott hadi rendbe, némelly része pedig, néhány ágyúkkal a' hidnak védelmezésére futott, más része más hasznos helyekre küldettetett. Minden ellenállás nélkül bé mentenek oda érkezett seregeink a' kis városba a' Maas vize partyára, holott elő menő vadász katonáinkra keménnyen kezdett az ellenség tüzelni, és hogyha esze 's szíve

(i.) *Huy* (Huum) a' Leódiaiai Püspökséghez tartozó város, három mélföldni Lüttichtől, mellynek közepén folyó *Mofza* vizén egy nagy és szép kö hid vagyon. Az el múlt időkben, kiváltképen pedig 1715. esztendőben igen sokat szenvedett ez a' város, és ekkor erőiségeitől is meg fosztatott. A' város kerületében 15 templom, 17 klastrom, 1. abbatzia, számos kapolnák, és ispotályok talátnak. —

elegendő lett volna, sok kárt tehetett volna vitézeinkben. Generál *Dávidovits* látván e' dolgot, mind apró fegyverből, mind ágyúkból keményen lövöldöztetett rájuk, mellynek melegséget ki nem álhatván, a' várost oda hagyták, 's általmentenek a' hegyen.

Páris Bőjtmás havának 7-ik napján.

Lalsan lalsan igen kedvetlen hírek érkeznek Párisba a' *Márs* mezejéről. Tegnap egy Belgyiomból jött levél olvastatott fel a' Nemzeti Gyűlésben avagy Conventben, mellyben azt adták az ott lévő biztosok a' nemzet képét viselő gyülekezetnek tudtára, hogy az Aquisgranumban feküdt frantzia seregek, a' Prússusoktól való féltekben a' várost oda hagyták; hogy *Miranda* Generál Maastrichtot az ostrom alól fel oldozta, és hogy Generál *Valence* elő vigyázaton álló seregeit egynéhány órányira visszahúzza. A' Convent tagjai közül némellyik a' fejét leütötte, másik meg rázta, sok por-tobákot szivott, sok az ég felé fordította szemeit, sokan fogaikat tsikorgatták mérgekben, egy szóval tsak nem mindnyájan meg indultanak hadi seregeiknek szerentsétlen táborozásán. *Karra*, egy a' N. Gyűlés tagjai közül ekként kívánta fájdalmaikat enyhíteni: *Maastricht*, úgy mond, nem oldoztatott fel az ostrom alól, hanem tsak lövöldöztetése halasztatott továbbra, és hogy parantsolat adattatott *Dümouriernek* arra, hogy egész erejét annak meg vételére fordítaná. — *Maastricht*, úgy mond, kúltsa Hollándiának, mellynek elvétele által, az egész tartomány birtokunkba fog esni. Nintsen az ellenségnek elegendő ereje hadi munkáinknak meg akadályoztatására, 24 ezer embert hozott ellenünk, kik közül 8 ezren Aquisgranumban fekszenek 's. a. t. De *Karra* sem tsendesithette le nyúghatatlanságokat, bővebb, 's bizonyosabb tudósítást kívántak magoknak a' hadi Minister által adattatni, a' ki ekként

kezdette beszédjét: „Köteles vagyok, úgy mond, tinéktek meg jelenteni, hogy Generál *Valence* hozám érkezett levelének értelme szerént 25 — 30 ezer Prussus katonák vonták magokat a' Roër vi-zehez, olly fel tétellel, hogy Mastrichtot fel ól-dozzák az ostrom alól, a' minthogy kéntelen is vólt Generál *Miránda* azt félbe szakasztani s. a. t. Nem látták é érdemes Olvasóim ennek a' hir adásnak helytelenségét? nem veszik é tsak ez egy dologból is észre, miként tsallyák egymást a' Fran-tzia nemzetnek mostani despotái? és mitsoda hamis költemények szállongjanak Páris várasának útz-tzáin. *Miránda* Generál nem sok tsudákat vitt végbe 18 ezer ostromló embereivel Mastricht alatt.

PrInCeps saXo CobVrg

generaLIssIMVs

VenIt, VIDIt, VICIt.

az az,

Feldmarsal Printz *Koburg* el érkezett, az ellenséget meg látta, 's meg győzte.

Magyar Országból.

E' világon sem hiresebb, sem vitézebb nem-zet nints a' Magyaránál. Számtalan példái talál-tatnak ennek a' múlt és a' jelen való időknek tör-téneteiben. Hivségét gyakorta tapasztalta a' Fels. Austriai Ház, közönséges vallást is tett arról. Vitéz karjait eléggé érezték a' Törökök és a' Fran-tziák, tapasztallyák mostan is. E' végre kívány-nya Fels. Urunk a' magyar regementeket szapo-ritani. Minthogy pedig az utolsó Ország gyűlé-sén igirtetett öt ezer új katonák nem elegendők a' végre, arra való nézve verbuáló katonák kül-dettettek a' hazába.